

1912

Agrupació Excursionista "Catalunya"

EXCURSIONISME, PAÍS I CULTURA

Butlletí informatiu setembre 2025

Galeria principal de la cova Lachambre, al Conflent (Fotografia: Marc Navarro)

El coll de la Menta (pàg. 6). Fotografia: Rosa M. Soler

Tota la canalla del campament d'estiu a Erill la Vall (pàg. 10)

La Terra ens necessita

El planeta està en crisi, i nosaltres som part del problema... però també podem ser part de la solució. El canvi climàtic no és una pel·lícula de ciència-ficció: és real, està passant ara, i ens afecta a tots. Les onades de calor, els incendis, les inundacions i la falta d'aigua són senyals clars que alguna cosa no va bé.

Sabem que gran part del problema ve de com vivim: cotxes que contaminen, plàstics per tot arreu, energia bruta, menjar que viatja milers de quilòmetres... Però també sabem que podem fer les coses diferent. I sí, pot semblar que una sola persona no pot canviar el món, però si tots fem petits canvis, l'impacte és brutal.

Nosaltres podem, tots podem, som gent de muntanya i sensibilitzada amb el medi ambient.

No ens quedem mirant, actuem.

Sumari

Editorial.....3

COL·LABORACIONS

Un somni aconseguit.....4
Jordi Secall

El puig de Tres Estelles6
Rosa M. Soler

Les Agudes pels Castellets.....9
Pep Molinos

Campament SIJ 202510
Erola Serna

Colieto12
Tomàs Malavia i Biel Soriguera

Yosa i la Punta Pelopin 16
Pep Molinos

Visita a la cova de Lachambre 18
Marc Navarro

Monmagastre 23
Jordi Pino

AGENDA D'ACTIVITATS SETEMBRE

Eleccions Junta directiva 26

Normes generals 27

Secció Muntanya: planificació sortides. 28

Diada nacional de Catalunya 28

Calendari d'activitats..... 29

Calendari ERE 29

Informació general 30

Un somni aconseguit

Ribalera 2025

He tingut la sort i l'honor de formar part de l'organització de la cursa La Ribalera des dels seus inicis, allà pel 2012. Al llarg d'aquests anys he fet moltes funcions diferents, com molts altres amics i amigues. En les prèvies a la cursa, suport organitzatiu, gestió de ràdios, marcar els diferents itineraris, "transportista" d'aigües i altres materials, "taxista", relacions públiques i alguna altra que no em ve al cap. I el propi dia de la cursa, al centre de control, fent equip amb l'Esther, en Miguel, en Miquel i l'Antón, durant molts anys, i com a responsable de logística els darrers. Però sempre m'havia quedat l'espineta de no haver fet una cosa que des de la primera Ribalera m'havia atret. I ha estat aquest any,

que gràcies al nou equip organitzatiu, he pogut aconseguir el somni: **Fer de control!!!**

No crec que els amics i amigues de l'organització siguin conscients del regal que em van fer. Moltes gràcies!!! Sense haver-ho demanat, em van assignar el control que més m'atreia. Potser allò de la telepatia funciona...Tots els controls tenen el seu encant, però per a mi, el control de collada de Conflent ha tingut sempre un sentit màgic que no puc explicar. L'experiència va ser brutal. La companyonia dels altres membres del control: la Carolina, la Maria Rosa, la Montse, en Xavier i en Fulgenci, la jutgessa mediambiental de la FEEC i en Pep, el suport de ràdio volant, l'equip escombra, els corredors i corredores, el paisatge....i ser el

El control 8. Al fons, el Màniga i Font Negre Fotografia: Jordi Secall

El control 8. Collada de Conflent *Fotografia: Flugenci Farré*

“Finisterre” de la cursa, el punt més oriental i més allunyat de Tírvia, com la proa d’un vaixell solcant un mar desconegut. I podria expressar encara més sentiments i emocions, però ho deixarem aquí.

Només em queda per dir que qui

encara no hagi participat com a voluntari a la Ribalera, que com a mínim ho provi. Hi ha moltes tasques a fer, totes necessàries i gratificants. Tot apunta a que l’any vinent tornarem a tenir Ribalera.

Aniveu-vos-hi !!!

El Salòria i la collada de Conflent a la seva dreta des del Màniga *Fotografia: Frederic Planas*

El puig de Tres Estelles

(Conflent-2.099 m)

Per començar, he de dir que no havia sentit mai anomenar aquest cim, situat a la comarca del Conflent, a la Catalunya Nord, tot i que ara sé que fins i tot és a la llista dels famosos 100 cims, de la FEEC.

Hi vam anar a parar, com qui diu de casualitat, aconsellats per en Toni Enseñat, com a alternativa a una travessa de dos dies, molt més exigent, a la qual alguns vam renunciar, a la vista de la previsió meteorològica.

El dissabte vam arribar en cotxe a Mantet, un poblet ben amagat, al qual s'hi accedeix salvant el coll del mateix nom, per una carretereta ben estreta i plena de revolts, que remunta tota la vall de Rojà.

Vam fer nit a la Gîte d'étape, on ens

vam reunir amb els companys que havien fet la travessa des de Vallter. Després d'una tarda plujosa vam gaudir d'un sopar espectacular amb "carbonade" de senglar (caçat per l'amo de la gîte!).

L'endemà ens donen l'esmorzar a les 7 (melmelades casolanes exquisides) i amb els cotxes pugem tots plegats fins al coll de Mantet. El dia és força gris i amb alguns plugims.

Allà ens separem: El grup més nombrosos se'n torna cap a Vallter passant pel pic de Pomerola i nosaltres ens

El Canigó

Caranejant

preparem amb tranquil·litat per fer l'excursió cap al Tres Estelles.

Quan estem a punt, es posa a ploure mes fort i ens fem dins del cotxe: No ens ve gens de gust mullar-nos... Passem l'estona xerrant fins que la puja s'atura i ja no hi ha excusa per no posar-se en marxa.

El temps va millorant per moments, mentre fem via per un bonic camí, ple de flors i papallones que flanqueja el serrat de la Menta, al final del qual es troba el nostre objectiu. Amb una suau pujada arribem al coll de la Menta, un lloc ben bonic de parada obligada per admirar les bones vistes.

Una remuntada més i ja som dalt de la carena i, després d'una curta pujada final, arribem al cim. Hi ha un pilar metàl·lic amb tres estrelles i una senyera. Les vistes: El Canigó, que tenim a tocar, la plana del Rosselló, i les muntanyes de la carena fronterera, cap on han anat els companys i que veiem que es mantenen amb força bon temps.

Després de les fotos de rigor i de xerrar amb un grup de francesos (alguns parlen català), fem una bona ganyipada i ens decidim a tornar.

En comptes de fer el mateix camí, volem tornar seguint la carena (els mapes hi marquen un caminet). Anem carenejant amb febles traces de camí i passem per un parell de cims més. Tot molt bonic i amb bones vistes, fins que trobem una zona cremada (suposem que ha estat un llamp) i allà es perden tots els vestigis de camí...

Fem una forta baixada pel terreny cremat i un cop en terreny més pla ens trobem un filat elèctric pel bestiar, que ens impedeix de seguir el que ens sembla la direcció correcta. El seguim una estona fins que aconseguim creuar-lo grimpant per uns blocs de roca.

La continuació de la carena es presenta més rocosa i no sabem veure cap camí clar... Com que el d'anada es veu a sota mateix, decidim anar baixant

Muntanya

pel dret. Però... una cosa és dir-ho i l'altra fer-ho: Som en un terreny força pendent i cobert de ginesteres de muntanya, ben espesses, de manera que no hi ha forma de posar els peus en cap punt solid... aquí caic i allà m'aixeco. Sort que tot es tou!! Si us hi heu trobat algun cop, ja sabreu de que parlo.

Després d'una bona estona de barallar-nos amb les ginestes, aconseguim per fi arribar a una zona més aclarida i ja sense problemes baixem fins el camí.

Quan arribem al coll de Mantet, abans de pujar als cotxes, visitem un curiós monument a un personatge del país, amant de la natura. El monument està envoltat de "pedres-xai" que simulen un ramat i duen unes plaques amb els noms dels cims propers. Molt curiós!!

Tot baixant amb els cotxes, fem parada a una petita botiga-bar i en una taula a fora, dinem de pícnic, i acabem amb cafè i gelat!!

Per acabar, una curiositat sobre el nom del cim: Segons una explicació

El cim del puig de Tres Estelles

trobada a la bústia del llibre de registre del cim, "estella" és com se'n deia del llamp en el català de la zona, o sigui que vol dir puig dels Tres Llamps, però la semblança amb el mot "estrella", fa que en francès en diguin "Trois Etoiles" (Tres Estrelles) i és per això que a la pila del cim hi ha tres estrelles.

El camí de pujada

Text: Pep Molinos Fotos: Diversos participants - Data: 7/2025

Les Agudes pels Castellets

Muntanya

A finals de juliol, i amb la idea d'esticar les cames", la Mimi, en Toni, en Salva i jo decidim anar a fer una matinal a Les Agudes, seguint íntegrament la cresta dels Castellets. Així s'anomena, doncs és una cresta que va fent un seguit de turons rocallosos fins el cim.

És una cresta a mig camí entre grimpada i escalada de II°, alternant trams de petit corriol i trams aeris, on cal posar força atenció.

La ruta comença al coll Ses Ferreres prop de Sant Marçal. Inicialment és un corriol entre faigs que guanya alçada fins el peu del primer castellet. Ací hi ha la primera dificultat doncs hi ha un flanqueig un xic aeri i un descens a una bretxa.

Anem superant diferents castellets fins el coll de Castellets, on un corriol senyalitzat es desprèn a la dreta per iniciar un flanqueig per sota els castellets que ens portaria al coll d'Agudes. Nosaltres obviem aquest corriol i seguim pel fil de la cresta, si bé la verticalitat guanya espai també hi ha bones preses. Entre castellets i superant entre mig dos petits diedres ens apropem al cim. El darrer tram és una grimpada airosa fins el cim de Les Agudes.

Som en un cim característic del Montseny, i cosa estranya, solament trobem dues persones. Fem un mos acompanyats de les ja conegudes cabres i baixem cap a la Font Briançó, ben fresca. Deixem el camí marcat

Camí de la cresta

que baixa a la Font Passavets i continuem drets per una antiga pista que aviat passa a ser un corriol que volta Les Agudes, fins situar-nos de nou a la carena base dels Castellets. Ara desfem el camí del matí i retornem al coll Ses Ferreres.

Un matí aprofitat, fent una bonica ruta combinada de boscos i trams atlètics.

5 Campament SIJ 2025 a la vall de Boí

El grup XL al Besiberri Sud (3.023 m)

D'11 al 27 de juliol, els membres de la Secció Infantil i Juvenil de l'Agrupació Excursionista "Catalunya" vam fer cap a Erill la Vall i vam passar quinze dies gaudint de la muntanya al màxim!

Durant la primera setmana, els grups S, M, L i XL vam fer rutes tot coneixent el Parc Nacional d'Aigüestortes. També vam coronar cims com el pic de les Pales del Port, la Punta Alta de Coma-

El grup L al Montardo (2.833 m)

El grup M a la Punta Alta de Comalesbienes (3.0143 m)

lesbienes, el Montardo i el Bessiberri Sud. Va ser una setmana intensa però molt divertida, que va acabar amb l'arribada del grup de les més petites al campament, disposades a gaudir dels set dies de campaments que els tocaven a elles.

La segona setmana la vam passar tots junts al terreny, fent activitats de tota mena i gaudint de la companyia

els uns dels altres.

Un estiu més, hem tornat a casa amb la motxilla plena d'experiències i amb moltes ganes de tornar als campaments l'any que ve!

El grup XS al campament d'Erill la Vall

El grup S al pic de les Pales del Port (2.231 m)

Text: Tomàs Malavia i Biel Soriguera Fotos: Tomàs Malavia Mapa: Biel Soriguera

Colieto

"Aquests genolls meus, ara atrotinats, rovellats pel temps, encara em duen camins enllà, de vall en vall [...]" va escriure Oliver Blasi per obrir el pròleg de la seva antologia poètica publicada l'any 1932. Blasi, natural de Barruera i diletant de l'excursionisme, havia combinat la seva comesa de mestre de l'escola local amb esporàdiques sortides a la natura. Acompanyat o en solitud, el mestre trobava moments de pau per escriure versos i reflexions, pensaments disseminats en el temps però cosits els uns amb els altres amb elegant coherència.

Conscient de la importància de fer forta la llengua, Blasi havia ajudat a Alcover en la seva tasca lingüística quan aquest havia arribat a Pont de Suert per primer cop anys enrere. "Ajudà al senyor Antoni Maria Alcover en la seva recerca de mots nostres, de pagès, atrobà el vertader parlar de la gent [...] fins i tot de dites de terres aragoneses." (fragment del diari personal d'Oliver Blasi, 1935).

Blasi, àvid lector de la filosofia pre-socràtica, havia sovint citat a grans

escriptors i havia acompanyat aquestes cites de reflexions pròpies, influenciat per la lectura i potser també per l'intrínsec temor d'envellir: "[...] condemnats al canvi, no és el pas del temps quelcom malvat, mes és inexorable i tots hem d'obeir." I afegia: "No podem banyar-nos dos cops al mateix riu", deia Heràclit, "ni el riu ni nosaltres som els mateixos al segon bany" i si ell ja ho sabia llavors doncs no tinc jo més remei d'obeir, també."

De ben jovenet, Blasi havia descobert la vall de Colieto: Barruera amunt, deixar enrere la verdor de Caldes de Boí i vorejar l'antic Estany de Cavallers d'origen glacial situat a la capçalera de la Noguera de Tor. Malavesina i Peyta a mà esquerra, endavant l'Estany Negre fins trobar Colieto. Al llarg dels anys hi havia tornat unes quantes vegades en expedicions estivals. Molts anys abans de la construcció de la cabana que s'acabaria convertint en l'actual Refugi de Joan Ventosa i Calvell.

El jove Blasi, impressionat per la presència de la vall de Colieto, li havia dedicat alguns dels seus primers versos en una poesia homònima:

Colieto (Oliver Blasi, 1889)

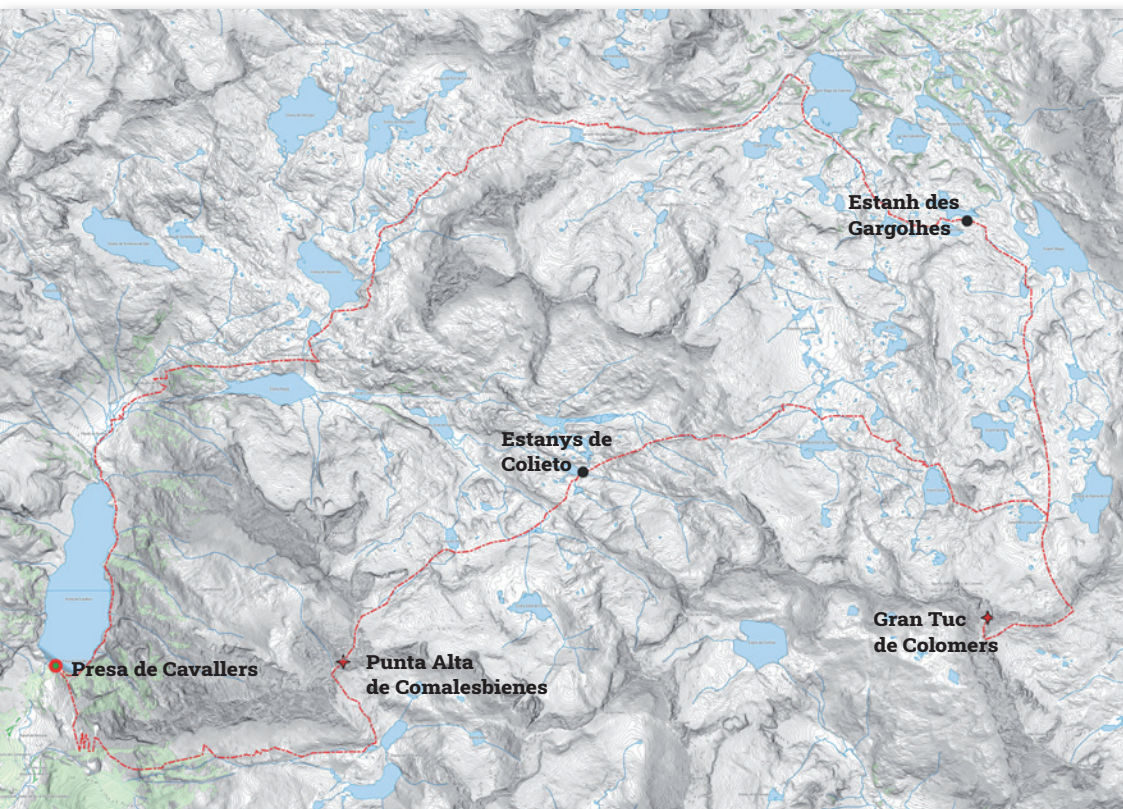
Únic paratge, màgic paisatge
s'hi arriba amb pena, s'hi puja amb
coratge,

no hi ha peatge, ni fals guiatge,
sols voluntat; fidel bagatge.

Hi regna la calma que duu la mar,
més de platges cal caminar,
l'aigua és dolça; si jeu hom, olor de
molsa,

visitar-lo convé; molt sa.

Quan hi vaig, desitx tornar-hi,
és l'element que m'és bastó i far;
em dona visió, m'alentix el pas,
em dona mesura, m'aprèn a anar.

*En la faena, entre d'estels, desobreviure,
és raó de vida, racó d'autor.*

*Hom se sent lliure de reescriure,
flama escrita dins de mon cor.*

La figura de Blasi queda sovint oblidada, enterrada sota el pas del temps. Encara es conserva, però, una petita placa que li fa honor curiosament fixada entre les pedres de la façana de la casa de Barruera on va néixer i es va criar. "Aquí va néixer Mestre Oliver Blasi i Folch."

En parlem de tot plegat amb els companys ex-monitors de l'Agrupació tot dinant de menú a Casa Milagros, a la Barruera de Blasi. Hem estat els últims tres dies fent voltes pel Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany Sant Mauri-

ci. El dijous 17 de juliol vam dormir al pàrquing de la Presa de Cavallers i l'endemà vam travessar pel Port de Colomers. Vam fer nit als Estanys de Gàrgoles i la pluja ens va sorprendre a mig bivac. El dissabte vam guanyar altura pel vessant oriental del circ de Colomers fins a fer cim al Gran Tuc de Colomers (2.933 m). La mateixa jornada vam saltar a la vall de Colieto i ens vam plantar als Estanys Torts per ferhi nit. Caminar la vall de Colieto oest avall ens va permetre contemplar-la i admirar-la en la seva grandesa.

Recuperem un altre escrit del diari de Blasi que diu: "Els ascensos porten la mirada endins, els peus que cerquen la següent passa, mesurant el gest, traçant l'instant. [...] Els descen-

sos revelen el rastre de l'aigua sobre el granit cansat, suau conquesta del verd, i l'espai s'obre: immens, viu, present."

Diumenge, l'últim dia, vam resoldre la jornada en poques hores: enfilars fins a l'Estany de la Roca, remuntar la grava de la Raconada fins a la Punta Alta de Comalesbienes (3019 m) i finalment fer el llarg descens pel trencacames que desemboca a Cavallers.

Ens hem retrobat, un cop més, amb les terres que tant agradaven al mestre Blasi i que tan bé coneixem nosaltres. Amb els anys, primer com a infants i després com a monitors, durant les rutes dels campaments d'estiu de la SIJ. Vam caminar les valls, ens vam banyar als llacs i vam pujar-ne els cims.

Aquest cop, però, hi tornem com a amics, com a ex-monitors, havent de deixar Barcelona de manera calculada per fer-ho coincidir amb les vacances o havent de demanar hores extres a la feina.

Avui, després de dinar, passarem a saludar al campament, aquest any a Erill la Vall, en un magnífic terreny polivalent amb ombres, camps i riu. Ens retrobarem amb l'equip de monitors amb qui un cop vam compartir Agrupa i amb els infants que a poc a poc hem vist créixer. Serà, segurament, un exercici bell però dur: ens haurem de tornar a enfrontar a la nostàlgia, al record. Perquè, com va escriure el mestre Blasi, és inexorable el pas del temps i, com tothom, hem d'oïr.

Yosa i la Punta Pelopin

Aquesta excursió va començar quan en Miquel Insausti em va deixar un llibre "Memòries de l'aigua, retrat del riu Ara" de Txema Castiella. Un llibre on en algun punt parla de Yosa, el poble d'una de les meves avies: Un petit poble abandonat i totalment enrunat prop de Broto.

A Yosa hi he pujat altres vegades, doncs sempre m'ha agradat no perdre el nexa amb els orígens. però ara feia anys que no hi anava. Amb la meua filla Núria havíem comentat de pujar-hi un dia a fer un bivac a les runes del poble, així doncs dit i fet: cap a la vall del riu Ara, concretament al poble d'Oto, molt proper al conegut Broto.

Aparquem prop del càmping d'Oto, i a mitja tarda quan afluixa la calor iniciem la pujada a Yosa. El camí mai ha estat una pista sinó un camí de bast

que a trams encara conserva l'antic empedrat, i a estones és un petit corriol, amb un desnivell total de 450 m.

Arribats al poble, veiem amb tristor que ja no queda cap casa amb teulada o amb una paret sencera. La vegetació ha ocupat totalment el seus espais. Tant la resta de l'església com les runes de les cases estan ocupades per una espessa vegetació que fa impossible transitar-hi. Solament es pot seguir la continuació del camí de pujada i que segueix fins el poble d'Otal, també abandonat.

Sopem en el que deuria ser una pe-

El tram final de la Punta Pelopin

tita era i muntem el bivac, amb la sort que tot i no ser una nit clara podem gaudir d'alguns estels fugaçs ja que avui és la nit de les Perseïdes.

Quan ja clareja, recollim el nostre material i comencem l'excursió a la Punta Pelopin, cim emblemàtic de la comarca natural del Sobrepuerto, entre l'Alto Gállego i el Riu Ara. El primer tram boscós ens porta al petit cim del Tozal del Pueyo. Ací el terreny ja és obert, no corre l'aire i el sol ja es fa notar. Continuem per la marcada i dreta carena que es dirigeix al cim de Pelopin (2.006 m.). Un cim senzill però ben situat, doncs seguim amb la vista sobre

les tres Sorores, El Vignemale, Pic Otal, Pic Tendeñera, etc.... Un record pels nostres avis, que sempre ens parlaven del "Pelopin" com un punt important de la "seva" geografia. Baixem per la carena que enllaça amb el cim de Manchoya, però al coll de la seva base girem a l'esquerra i, per un corriol que flanqueja les inclinades pendents del Pelopin, ens situem de nou al Tozal del Pueyo.

Ara solament ens resta desfer tot el camí de baixada, que per bosc i creuant de nou el llogarret de Yosa ens porta a Oto, després d'un desnivell de més de mil metres.

ERE

Visita a la cova Lachambre (Conflent)

És un dia de mercat al petit poble de Rià, són molts els que s'han aplegat aquest matí assolellat d'agost per recórrer les parades d'aquesta població de la Catalunya Nord situada a pocs quilòmetres de Vilafranca de Conflent. Anticipem que aparcar serà difícil, però amb una mica de paciència ho aconseguim.

No fa ni 48 hores que hem tornat de la campanya d'Arañonera al Pirineu aragonès, però la invitació era massa temptadora per deixar-la escapar, així que després d'allargar un dia més les vacances 'per la cara' ens preparem per dedicar una jornada de fotografia i filmació. M'acompanya la Barbara, una amiga hongaresa que m'ha acompanyat aquests dies a la

campanya, i que per un cop de sort també s'hi ha pogut afegir.

I és que avui tenim prevista una visita molt especial, concretament a la cova Lachambre, una interessant cavitat que no sols ostenta el títol de major cavitat de Catalunya amb 26 km sinó que a més a més amaga una gran quantitat de racons espectaculars. Les seves característiques fan que els seu accés

Un equip interclub de luxe per a la visita a Lachambre, d'esquerra a dreta: Sr. Pérez, Albert, Joan Borràs i la seva dona, Barbara, Marc, Víctor i Josep

Al fons de la galeria Paul descobrim un petit racó de gran bellesa, aquest és l'únic lloc de tota la cova en que hi trobem aigua. La resta es troba excepcionalment seca degut a l'episodi de sequera del 2024

estigui estrictament restringit, de fet, per tal de protegir aquest patrimoni subterrani, sols es dona permís a deu grups de màxim deu persones l'any.

Descoberta l'any 1981, és en realitat un "sistema" conegut com a Réseau Lachambre, catalogada com a patrimoni natural per la UNESCO. Té múltiples ramificacions i varies sortides a l'exterior, tot i que no són practicables amb la intenció de preservar la cavitat.

Un cop fetes les presentacions ens dirigim cap a les afores del poble, un parell de quilòmetres per una pista en ziga-zaga ens condueixen cap al lloc on deixarem els vehicles. Des d'allí deu minuts a peu ens condueixen a la boca de la cavitat.

Val a dir que per aquesta visita s'ha reunit un equip de luxe, sota el guiatge

del Sr. Pérez, espeleòleg veterà i ben conegut a la Catalunya Nord, també ens acompanya en Joan Borràs, destacat espeleòleg català autor de llibres com el Catàleg espeleològic de Garraf (1973) i el Catàleg espeleològic de Catalunya (1978-85). També comptem amb altres companys coneguts com en Josep Herrerías i en Víctor Ferrer, destacat fotògraf que té l'objectiu de filmar la cavitat en 3d.

Un cop equipats, el Sr. Pérez es posa a obrir la gruixuda porta d'acer que la protegeix, i és que la cavitat es troba protegida a consciència, no amb una, sinó amb 2 portes de metall, la segona extreta literalment d'una caixa forta. En les primeres passes cap a l'interior es té la sensació d'entrar més aviat en un búnquer o l'amagatall d'alguna or-

ganització criminal que en una cova.

Els primers metres de la cova són un passadís estret amb pendent que condueix a una galeria horitzontal d'escassa alçada. Això és el que trobarem durant força metres en els que haurem de gatejar de quatre potes durant un bon tros, aquesta és la pitjor part de la cavitat, les expectatives són tan altes que no t'esperes trobar aquell tub fangós i incòmode. Al cap de ben bé un centenar de metres, les dimensions però augmenten. A partir d'aquest punt la progressió es excepcionalment còmode, galeries amples i sense desnivells. El camí es troba perfectament delimitat amb balises i diversos senyals que indiquen el nom de les galeries, i és que Lachambre compta amb una gran quantitat de ramificacions interconnectades.

És en aquest punt que comencem a trobar les primeres formacions, la

cavitat es destaca per tenir racons de gran bellesa, com sortits del no res, podem recórrer 100 metres de parets completament despullades i de sobte trobar-nos amb tot de formacions fantàstiques que recobreixen la galeria.

Ens desviem de la galeria principal i després d'una petita grimpada arribem a una sala bellament decorada amb tot tipus d'estalactites i un 'riu de roca' format per milers de cristalls. El lloc s'ho mereix i com la nostra tasca és entretinguda gairebé ens passem un parell d'hores en aquest lloc filmant i fotografiant. De tornada ens falta en Pérez, -On és? - pregunten. De sobte apareix entre la foscor d'una galeria. -On eres? Segur que has descobert alguna cosa nova, oi? - En Pérez no contesta, però un somriure d'orella a orella el delata. I és que es coneix la cavitat com el palmell de la mà.

Al cap d'una estona, ja tornem a fer

La sorprenent galeria blanca

La galeria blanca sorprèn no sols pels seus cristalls, sinó per la seva llargada

via cap a la galeria del 'Merder' que té una longitud de 6 km i unes dimensions prou còmodes. Al llarg d'aquesta trobem infinitat de racons de gran bellesa, excèntrics, nius de perles, gourgs, macarrons... I evidentment ens aturem a cada lloc per treure la fotografia corresponent. El grup s'ha anat separant però ens retrobem en una sala en què en Víctor prepara tot el set per entrevistar a en Pérez en 3d. És el moment de fer un petit descans i menjar alguna cosa per recuperar forces, ja que tot seguit aprofitarem per fer una ullada a la galeria blanca, ubicada uns pocs metres sobre la galeria principal i a la que hi accedim amb l'ajuda d'unes cordes fixes.

La galeria blanca és un dels llocs de més bellesa de la cavitat, de fet, l'existència d'aquesta galeria és el veritable motiu pel qual l'accés a la cova es troba tan restringit. Les dimensions són suficients per a caminar-hi còmo-

dament, però la particularitat es troba en què les parets i sostre estan cobertes per milions de petits cristalls que li atorguen el color blanc característic i donen la sensació de ser cotó fluix. A mesura que es va avançant el gruix dels cristalls augmenta fins a recobrir la totalitat que ens envolta, ben bé donant la sensació de ser dins un conte de fades. La galeria segueix ben bé un centenar de metres fins a un esfondrament on hi trobem una reixa. -Què hi fa això aquí? -Per si la porta de caixa forta no és suficient, s'ha optat per tancar aquesta secció a qualsevol tipus de visita, el motiu és la preservació prístina del que hi ha a continuació, i és que la galeria segueix i segueix, i el pas constant pas dels espeleòlegs, trepitjant el terra concrecionat seria una amenaça per aquells cristalls.

No es coneix ben bé com es formen, la veritat és que es propaguen com si fos un fong, però sense gaire sentit. La

galeria blanca es comunica en varis punts amb la galeria principal, però sols la primera té cristalls, per què?, son preguntes que geològicament encara no tenen resposta i per tant, l'esforç per a preservar-ho és totalment justificat.

Encara enlluernats pel que acabem de veure comencem a desfer el camí cap a la sortida, abans però ens desviem per la galeria Paul, un tub semblant al túnel del metro que desemboca a una sala plena de blocs marcada amb un 'no passar'. En Joan no recorda aquesta sala, ja que sembla que es tracta d'un esfondrament recent de fa pocs anys i hi ha certa preocupació per si el sostre és inestable. Vorejant els blocs arribem a un petit curs d'aigua, fins ara la cavitat es trobava completament seca degut a la forta sequera. D'on ve aquesta aigua? Son les filtracions d'un canal de rec de la superfície, i probablement en sigui el responsable de l'esfondrament de la sala. Seguint el curs d'aigua descobrim un petit oasi de formacions meravelloses que combinades amb l'aigua

que cau a raig del sostre ens regalen una visió fantàstica. Així que no dubtem a dedicar una estona més a buscar una bona fotografia.

Al fons de la galeria Paul descobrim un petit racó de gran bellesa, aquest és l'únic lloc de tota la cova en que hi trobem aigua. La resta es troba excepcionalment seca degut a l'episodi de sequera del 2024.

Satisfets amb el resultat decidim tornar enrere i fer via cap a la sortida, ens retrobem amb part del grup que ens havia esperat abans de la sala esfondrada, i tots plegats empenem el camí per la empipadora galeria d'entrada.

En aquesta visita sols hem vist una petita part de la cova, les visites normals (sols permeses amb guia) fan un circuit circular que recorre els llocs més interessants. Però tot hi així en sortim entusiasmats ja que hem pogut accedir a llocs que no es visiten habitualment i hem tingut dos guies de luxe ben coneixedors de la cavitat.

Volem agrair a tots ells l'oportunitat de ser participants d'aquesta experiència.

La Barbara observa de prop els cristalls que formen aquest 'riu de pedra' a la galeria del 'Merder'

Text i fotos: Jordi Pino - Data: 1/2/2008

Excursió al cim de Montmagastre (763 m-La Noguera)

L'itinerari

RESUM: El Juliol 2006 la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya va fer una aposta per donar a conèixer les muntanyes del nostre país i així va nàixer el repte dels 100 cims. Es tracta de muntar, sense límits de temps, als cims més emblemàtics de Catalunya, repartits per totes les comarques del nostre país. El cim del Montmagastre n'és un dels escollits.

Interessant cim, molt esvelt i acinglerat, que destaca enmig de l'altiplà que serveix de transició entre les planes de d'Urgell i de la Segarra, a la Depressió Central Catalana, i els primers contraforts prepirinencs del Montsec d'Ares i de la serra de Comiols.

A tocar de la vila d'Artesa i del riu Segre, la muntanya està formada per sediments del propi riu que, en aquest indret, han estat erosionats, de tal manera que el terreny és molt pobre en vegetació. Totes les aigües del cim van a parar al Segre, mitjançant els barrancs de les Pletes i del Rei al nord, ponent i sud, i el de la Tentera a llevant.

L'excursió, molt senzilla, còmoda i fàcil, accedeix al cim per les restes del Castell de Montmagastre, una impressionant construcció datada de l'any 1003 i de la que només en queden les restes escampades pel vessant sud de la muntanya. També, en més bon estat, trobarem per entremig, l'abadia de Sant Miquel de Montmagastre, datada del 1011 i que formà part del conjunt. Del castell queden quatre murs i una cisterna i de l'església encara s'aguanten algunes parets, arcades i cripta.

ACCÉS PER CARRETERA: Per fer aquesta ruta ens hem d'apropar al

Les restes de l'església de Sant Miquel de Montmagastre

Interior de l'Església de Sant Miquel

L'itinerari

poble de Montmagastre. Per fer-ho cal anar primer a la vila d'Artesa de Segre, on hi arribarem anant primer a Tàrraga. Fins a Tàrraga hi anirem des de Barcelona o Lleida per la A-2 i també des de Girona passant per l'eix transversal fins a Cervera. Des de Tàrragona, caldrà pujar fins a Lleida.

Un cop a Tàrraga prendrem la carretera C-14 que arriba a Artesa, després de passar per Agramunt. Per aquesta carretera també es pot baixar des de La Seu d'Urgell o Ponts. Un cop a Artesa, i des de dins la mateixa vila, cal agafar una carretera, la L-512, que va a Isona i Tremp per Comiols i seguir-la fins el punt quilomètric 8.

Aquí veurem, a la dreta, que surt un altre carretera amb un indicador de Montmagastre. Farem 4,9 quilòmetres més d'aquesta nova carretera, per tal d'aturar-nos en un entrant que hi ha a mà esquerra, amb un pal indicador de Cal Badià, Cal Miquelàs i Montmagastre. Aquí hem de deixar el vehicle. Hi ha poc lloc per aparcar.

RECORREGUT:

En resum l'excursió segueix un tram de la pista forestal que hi ha al trencall on hem aparcat. Fa primer direcció nord-est fins un dipòsit de ciment, on pren un camí que, en direcció nord, ens porta en dura pujada, primer fins l'església i tot seguit fins el cim.

Les referències més importants i horaris aproximats, sense comptar parades, són:

O minuts. Peu de carretera (590 m) Sortim seguint la pista que puja lleugerament per entre camps de conreu. Deixem una casa a la dreta i tot seguit una altra a l'esquerra. També deixem més endavant un dipòsit metàl·lic i circular a l'esquerra, per tot seguit arribar a un trencall, on cap a la nostra esquerra surt una pista planera que porta en 50 metres a un altre dipòsit, aquest de ciment i de forma més irregular. Anem cap al dipòsit.

10 minuts. Dipòsit de ciment. (620 m) Del seu costat dret, mirant-ho tal com hi hem arribat, surt un estret camí que seguirem, en pujada decidida, i fent giravolts, per tal d'anar superant diversos bancals d'antics camps de conreu. Més amunt trobem unes pedres, on el camí, ara més desdibuixat, segueix decantant un pèl a la dreta. Veiem davant l'església.

20 minuts. Primeres restes del castell. (690 m) Trobem una paret mal-mesa de l'antic castell. Deixem altres restes a mà dreta. Seguim fent giravolts per guanyar alçada i apropar-nos cap a l'església.

26 minuts. Església de Sant Miquel.

(740 m) Pel mateix lateral esquerra per on hem arribat, surt el camí que segueix, en pujada, per restes de pedres de l'antic castell, fins el vèrtex del cim.

30 minuts. Cim del Montmagastre. (763 m) Vèrtex geodèsic, cim terròs, circular i no gaire ample, però amb molt bones vistes en totes direccions. Baixada desfent el camí d'anada.

HORARI: La durada de l'ascensió és de 30 minuts i la baixada la podem fer en 20, encara que ho allargarem més, degut a que és obligació aturar-se a gaudir de les restes de l'església.

DESNIVELL: El desnivell acumulat de l'excursió és d'uns 175 metres, tant de pujada com de baixada.

ÈPOCA ACONSELLABLE PER A FER L'ASCENSIÓ: Aquesta ruta es pot fer tot l'any, llevat dels mesos d'estiu per la forta calor. No recomanable a partir del mes d'abril fins a octubre.

PUNTS D'INTERÈS: A part del castell i de l'església, les vistes des del cim són molt bones; així, cap al sud podem distingir tota la plana de l'Urgell i de la Segarra. Cap a ponent veiem molt bé les serralades del Montsec i la serra de Sant Mamet. Al nord totes les serralades prepirinenques com la de Comiols o del Boumort i els Pirineus. A llevant ens queda l'altiplà del mig Segre i la serra de Pubills.

CLIMA I VEGETACIÓ: El clima en aquest indret és continental amb influències humides, el que fa que les temperatures siguin força contrastades, sobretot a primavera i tardor. A l'hivern difícilment hi ha neu, encara que es registren glaçades. A l'estiu la calor es deixa notar força, amb temperatures que poden arribar als 35/40 graus. No és terreny de grans ventades, però sí de boires que pugen de la Depressió Central.

La vegetació està composta també de plantes de caire mediterrani i on destaquen l'alzina i algun matoll variat, com pot ser l'esparreguera o la farigola. Minsa vegetació en tot el recorregut degut a la composició rocosa de la muntanya i els camps de conreu de les parts baixes.

EQUIPAMENT: Degut al curt recorregut, no cal pas dur cap material específic. Un tempesta contra el vent ens ajudarà a passar més còmodament en dies rúfols d'hivern.

El cim del Montmagastre

Calendari d'activitats de setembre

temporada 2025-2026

Data	Secció	Lloc/activitat	Vocal
9 dimarts	AEC	Reunió Junta Directiva	Junta
11 dijous	AEC	Diada ofrena floral al Fossar de les Moreres	AEC
15 dilluns	AEC	Inici procés electoral nova Junta	AEC
17 dimecres	Muntanya	Reunió Calendari Semprepodem i Trescar travesses en tren	Muntanya
18 dijous	Muntanya	Reunió Calendari Senderisme i Dimecres al sol	Muntanya
25 dijous	Veterans	Trobada	Frederic Planas
Tots els dimecres	AEC	Labors	Núria Gómez i Mari Guillén

Calendari ERE

temporada 2025-2026

Proposta de dates i llocs per a sortides, per a millorar, completar i perfeccionar amb la col·laboració de tothom.

Data	Lloc/activitat
Dissabte 27 setembre	Avenc del Cataplanell
Dissabte 25 d'octubre	Avenc del Bages
29 i 30 novembre	Avenc de la Tronada i Avenc de la Crisi (Permís parc dels Ports)
Dissabte 27 desembre	Roc ses Gralles i Cova Berta (si la colla "Els Perduts" de Begur hi donen permís)

Normes generals per a totes les sortides de l'AEC

Activitats programades

- La dificultat, les edats, les condicions mínimes, l'equip i material així com l'horari previst i desnivell, s'indican sempre en la **informació de cada sortida**.
- No obstant, cal tenir en compte que, com a activitats a l'aire lliure que són, les excursions **no estan lliures de riscos** per climatologia (insolacions, fred, neu, pluja, llamps, allaus, etc.), morfologia (mal d'alçada, desnivells, despenjaments, terrenys pedregosos, etc.), zoologia (bestiar, insectes, etc.) i orientació.
- És responsabilitat de les persones participants disposar d'una llicència federativa en vigor, que cobreixi l'**assegurança de l'activitat a realitzar** (muntanya, escalada, alta muntanya, espeleologia, esquí de muntanya, etc.). Si no, és obligatori contractar una assegurança per a la sortida.
- **Cadascú és responsable de si mateix**, del que pugui fer, o del que pugui passar.
- Els participants estan obligats a **respectar** durant tot el recorregut el **medi natural**.
- Les sortides disposen d'un **pla d'emergència** en base als telèfons mòbils dels participants i les instruccions dels vocals, que per raons de seguretat poden modificar la ruta i els horaris.
- L'Entitat posa a disposició dels participants un **full de reclamacions**, a la seu de l'Agrupació.
- A l'apartat de "Normes sortides" de la nostra web, hi ha la normativa detallada respecte a la participació de **gossos i altres animals de companyia** a les sortides. Consulteu-la en cas de que us afecti.
- **El fet d'apuntar-se a les activitats de l'AEC, comporta l'acceptació automàtica d'aquestes normes generals.**

Secció de Muntanya

Semprepodem - Senderisme

Dimecres al sol

Trescar travesses en tren

temporada 2025-2026

PLANIFICACIÓ DE SORTIDES DE LA SECCIÓ DE MUNTANYA

Us informem de les reunions de preparació del calendari per al curs 2025-2026:

Semprepodem i Trescar travesses en tren – Dimecres **17 de setembre**, a les 19:30 h.

Senderisme i Dimecres al sol – Dijous **18 de setembre**, a les 19:30 h.

Les dues reunions es faran a la seu de l'Ateneu del Clot, carrer Muntanya, 16.

És molt important l'assistència de les persones interessades en participar de les sortides.

Esperem la vostra participació com a vocals de les sortides. Animeu-vos, que si no ho heu fet mai, tindreu tot el recolzament dels companys i companyes que ja ho han fet en altres ocasions. No estareu sols ni soles.

Us hi esperem !!!

11 de setembre

Diada Nacional de Catalunya

Enguany celebrarem la Diada, fent la nostra ofrena floral al Fossar de les Moreres i podrem participar en els actes que s'hi fan.

Ens trobarem a les 10 del matí davant del Born.

Us hi esperem!

Convocatòria eleccions Junta Directiva

CALENDARI

Dilluns 15/09/25

- Publicació de l'acord de convocatòria, el calendari electoral, el cens provisional i els noms dels membres de la Junta Electoral a la pàgina web de l'entitat
- Publicació de la convocatòria a un mitjà de comunicació de gran difusió als mitjans propis de l'entitat
- Comunicació de la convocatòria als membres de ple dret de l'entitat
- Constitució de la Junta Electoral.

Dimarts 18/09/2025

- Últim dia per a la dimissió dels membres de la Junta Directiva que vulguin presentar-se com a candidat a la reelecció. Constitució de la comissió gestora, en el seu cas.

Dimecres 23/09/2025

- Inici del termini per presentar candidatura a membres de la Junta Directiva de l'entitat, segons els Estatuts.

Divendres 29/09/2025

- Finalització del termini per presentar candidatura a membres de la Junta Directiva de l'entitat

Dilluns 6/10/2025

- Proclamació de les candidatures per part de la Junta Electoral.

De dilluns dia 13 al dimecres dia 15/10/2025

- Campanya electoral

Dilluns 20/10/2025

VOTACIÓ a membres de la Junta Directiva de 18 a 21 h.

a la seu de la Agrupació Excursionista "Catalunya"

Carrer Padilla, 255 - 08013 de Barcelona

- Recompte, proclamació i publicació de resultats

Dilluns 27.10.2025

- Proclamació de la candidatura guanyadora de les eleccions a membres de la Junta Directiva de l'entitat durant el mandat 2025-2029.

L'inici i finalització dels tots els terminis administratius coincidirà amb l'horari d'obertura de les oficines de l'entitat que són de dilluns a dijous de 18 a 21.30 h.

Informacions varies

ESCRITS PEL BUTLLETÍ

Arriben l'estiu i ben segur que la majoria de tos nosaltres farem alguna activitat especial, aprofitant les vacances.

Ens agradaria que ens **féssiu arribar escrits i fotos de les vostres aventures de tot tipus que feu durant aquests mesos d'estiu**. Així al setembre podrem tenir un butlletí ben lluit i variat.

Envieu-ho per correu electrònic a **butlleti@aec.cat**

OBRES AL LOCAL

Aquest estiu s'estan fent les obres definitives, per deixar acabat el nostre local.

Hauran començat l'última setmana de juliol i s'espera que tinguin una durada d'un parell de mesos aproximadament.

Per aquest motiu el local romandrà tancat a partir del dilluns 28 de juliol i fins al final de les obres.

A partir del dia 1 de setembre Secretaria serà provisionalment a l'Ateneu del Clot, que ens torna a cedir amablement el seu local, fins el final de les obres.

BENVINGUDA ALS NOUS SOCIS

DOMINGO ALCOPA MARTÍNEZ

TEO ALCOPA VILASECA

ESPERANZA AGUADO GÓMEZ

NOAM MARTÍNEZ AGUADO

MALEK MARTÍNEZ AGUADO

JORDI TORO ROMERO

CLÀUDIA TORO TEY

ELENA CODINA MOLL

MARIANO PÉREZ DE OLAGUER AGUSTIN

SARA PÉREZ DE OLAGUER CODINA

OLIVIA PÉREZ DE OLAGUER CODINA

ROCIO POLONIO RETAMERO

ANDRÉS MIGUEL PÉREZ GARCÍA

ALBA PÉREZ POLONIO

LUCÍA PÉREZ POLONIO

JUAN PABLO NAYA RODRÍGUEZ

VIOLETA NAYA GARCÍA

Desitgem que tinguin una estada ben profitosa a l'Agrupació.

NOTA DE CONDOL

A punt de tancar aquest butlletí, ens assabentem de la mort de la mare de la nostra consòcia Roser Vidal i àvia del nostre company i tresorer de l'Agrupació Roger Sant, a ambdós els hi expressem el nostre més sincer condol.

La travessia per Colieto (pàg. 12) Fotografia: Tomàs Malavia

El final de la galeria Paul a la cova Lachambre (pàg. 19) Fotografia: Marc Navarro

Seccions

- **Secció de muntanya, senderisme i curses per muntanya (SM)**
muntanya@aec.cat
- **Secció d'escalada i alta muntanya (SEAM)** seam@aec.cat
- **Secció d'esquí de muntanya (SEM)** sem@aec.cat
- **Equip de recerques espeleològiques (ERE)** ere@aec.cat
- **Secció de bicicleta de muntanya (BTT)** btt@aec.cat
- **Secció infantil i juvenil (SIJ)** coordinacio.sij.aec@gmail.com
- **Secció de Cultura (SC)**
- **Altres correus de contacte:**
secretaria@aec.cat laribalera@aec.cat
butlleti@aec.cat grupjove@aec.cat
comunicacio@aec.cat agrupactivitats@aec.cat

Pagaments per transferència

Us volem recordar que procureu fer els pagaments a l'Entitat per transferència bancària, ja que ens estalvia molta feina i ens proporciona un control molt més fàcil.
Agraïm la vostra comprensió i col·laboració.

COMPTES CAIXA D'ENGINYERS

Pagaments a l'AEC: ES72 3025 0017 4114 0003 1058

Pagaments a la SIJ: ES34 3025 0017 4514 0003 1061

**Agrupació
Excursionista
"Catalunya"**

Amb la col·laboració de:

2013

Padilla, 255-263, 1a planta
08013 Barcelona
Tel: 933 024 529
Whatsapp: 608 429 230
e-mail: aec@aec.cat
Web: www.aec.cat

Youtube: Agrupació Excursionista Catalunya

Facebook: @AgrupAEC - Instagram: @agrupaciexcatalunya

Edita: AEC - **President:** Pere Mansilla

Coordinació: Rosa Maria Soler.

Contacte: butlleti@aec.cat

Correcció lingüística: Jordi Romagosa.

Disseny i maquetació: Frederic Planas.

Impressió: Empòrium gràfic.

Dipòsit legal: B 11805 2015.

En aquest butlleti hi col·laboren: Jordi Secall, Rosa Maria Soler, Pep Molinos, Tomàs Malavia, Biel Soriguera Jordi Pino i Erola Serna.

Horari de la secretaria de l'AEC: de dilluns a dijous de 18 a 21:30
secretaria@aec.cat